

Моя країна – Україна

Мета: поповнити скарбницю знань про Україну, її народ, його перлини, що збагачують наш внутрішній світ, розширюють світогляд та відкривають широку дорогу у світ знань; розвивати пізнавальний інтерес засобами гри, виховувати любов до Батьківщини.

Очікувані результати: у учнів буде сформоване шанобливе ставлення до історії і культури українського народу, його традицій, оберегів, символів.

Досягнення поставленої мети: "Хто Україну буде добре пізнавати, того нікому в світі не здолати!"

Обладнання: пазли з малюнком карти України, картки із завданнями, плакати з національною символікою, картки з буквами.

I. Організація класу.

II. Створення ситуації успіху.

— Прочитайте вірш.

У всіх людей одна святиня,

Куди не глянь, де не спитай,

Рідніша їм своя пустиня,

А ніж земний в чужині рай.

Їм красить все їх рідний край.

Нема без кореня рослини,

А нас, людей, без Батьківщини.

М. Чернявський

Вчитель: В усьому світі кожен зна

Є Батьківщина лиш одна,

І в нас вона одна єдина –

Це наша славна Україна.

Не забувай Шевченка слів

Про горду славу козаків.

Не забувай, що ти дитина –

землі, що зветься Україна.

1 учень: Моя Батьківщина – це вишневий цвіт,

І верби над ставом й калина.

Моя Батьківщина – це мрії політ.

Це рідна моя Україна!

2 учень: Моя Батьківщина – це наша сім'я.

Затишний куточок і хата.

Це мама, татусь, бабця, дідусь ну і я,

Всі рідні і друзів багато.

3 учень: Моя Батьківщина – це злагода й мир

То небо бездонне й чудове.

Це пісня чарівна, що лине до зір.
Що кожного з нас народила.

III. Повідомлення теми і мети заходу.

— Тема нашого заходу: «Моя країна — Україна».

Перегляд відео фрагменту " Моя країна — Україна"
<https://www.youtube.com/watch?v=XM7pGc8mUXI>

IV. Актуалізація знань учнів.

— Кожна людина найбільше любить той край, де народилася і живе. Кожен пишається своєю рідною землею. Завжди хоче сказати про неї найкраще.

Подивіться уважно на карту України. Чим славна наша Україна?

1. Простір землі, яку заселяють українці, є таким великим, що аби перетнути його пішки із заходу на схід, треба йти 90 днів, долаючи щодня 30 км.
2. Територія України простягається із заходу на схід на 1316 км, а з півночі на південь — на 893 км.
3. За площею території (603,7 тис. кв. км) серед європейських держав вона поступається лише Росії.
4. Протяжність державного кордону України становить 7 590 км, із них на морські кордони припадає 1 959 км.
5. Третьою річкою Європи за довжиною і площею басейну є Дніпро після Волги й Дунаю.
6. В Україні створено найбільшу в Європі астрофізичну обсерваторію АН України. Де вона розташована? (У Криму)
7. Яке місто може претендувати на звання «української Венеції»? (Вилкове, бо його вулицями є річка.)
8. Найбільший у світі літак, створений у Київському конструкторському бюро ім. Антонова, називається... («Мрія», АН-255.)
9. Де розташовані найвищі сходи в Європі? (Потьомкінські сходи в м. Одесі.)
10. Її голос лунав однаково прекрасно українською, російською, польською, німецькою, англійською, італійською, іспанською мовами, її ім'я має Театр опери та балету у Львові. (С. Крушельницька)
11. Де й коли була заснована перша в Європі жіноча школа? (При київському Андріївському монастирі в 1086 р.)
12. Хто з письменників-полемістів 40 років провів на горі Афон? (І. Вишенський)
13. Яке місто й коли спорудив для свого сина Д. Галицький? (1256 р., м. Львів.)
14. Хто з вітчизняних письменників був автором українського правопису та переклав Біблію і твори В. Шекспіра? (П. Куліш)
15. У XIX ст. багата поміщиця з Поділля, Евеліна Ганська, після смерті свого чоловіка одружилася з французьким письменником, з яким листувалася понад 15 років. Хто став її чоловіком? (Оноре де Бальзак.)

16. Який твір Т. Шевченка найбільше перекладали? («Заповіт», 142 мовами.)

— Сьогодні у нас незвичайний захід— урок- гра. Ми будемо складати пазли, але щоб покласти їх на місце, треба виконати певні завдання. Тож до роботи!

V. Опрацювання матеріалу.

Пазл кладуть на місце учасники групи, яка першою виконала завдання.

Пазл 1. Україна православна.

Учитель проєктує на екран фрагмент православної ікони й коментує зображення. Учасники гри мають назвати християнське свято, про яке йшлося.

Свято розповідає нам про народження дитяти. Імператор Август наказав зробити в Римській державі перепис населення, і кожний мешканець повинен був прибути туди, звідки походив родом. Тому й Марія з Йосифом мали повернутися на свою батьківщину до Вифлеєму. Не знайшовши місця для ночівлі, свята родина була змушена ночувати в печері, яку пастирі використовували як загін для худоби. Там від Пречистої Діви Марії народився маленький хлопчик. Оскільки він був Сином Божим, то новонародженій дитині спочатку поклонилися пастирі, а за ними — три мудреці (царі) зі сходу. Пастирі, які стерегли отари на полях Вифлеєму, дізналися про народження Христа від Ангела. Трьох мудреців зі Сходу до ясел, де лежало Боже Дитя, привела зірка. Три мудреці, прибувши до Вифлеєму, склали Дитятку дари: золото, ладан і миро. Золото символізувало їх вірність Христу як Царю; ладан — як Богу, миро — як Спасителеві, який терпітиме за людей. Про яке християнське свято йдеться? (Різдво Христове)

Пазл 2. Народні промисли та ремесла України

Завдання: кожній команді пропонується мішечок, у якому складено певні речі. Учасники команд, порадившись, мають назвати предмет та вид традиційного українського промислу чи ремесла, з яким він пов'язаний.

Перший набір предметів: вишита картина, тканина доріжка, писанка, кошик з лози, розписана дощечка, дерев'яний підсвічник, глиняний глечик.

Правильні відповіді: представлено народні ремесла — вишивку, ткацтво, писанкарство, лозоплетіння, художній розпис, різьблення по дереву, кераміку.

Другий набір предметів: баночка меду, хвіст лисиці, пучок колосків, рибальська сітка, сапа, сікатор, овеча шкіра.

Правильні відповіді: представлено народні промисли — бортництво, мисливство, хліборобство, рибальство, городництво, садівництво, вівчарство.

Пазл 3. Національні гроші.

Завдання для першої команди: Мова йтиме про українського мислителя. Перед смертю він вирішив відвідати свого учня Ковалинського в селі Хотетово на Орловщині. Наприкінці серпня він вирушив звідти назад на Батьківщину. Обіймаючи учня, мислитель сказав:

— Можливо, я тебе більше не побачу. Вибач! Дорогою потрапив філософ у дощ і мусив затриматися в Курську. Нарешті він дістався Іванівки й зупинився в поміщика Ковалевського, де якийсь час жив і раніше. Як оповідає легенда, був чудовий день. За обідом наш герой був дуже веселий, розповідав про свої блукання і пригоди. Після обіду пішов у сад, де і знайшов його господар: мислитель із заступом у руках рив яму під крилатою липою.

— Час, друже, закінчити мандри, час заспокоїтися, — сказав він. — Проситиму в тебе останнє. Хай буде тут моя могила. Потім він зайшов у свою кімнату й більше не виходив. А наступного дня його знайшли вже мертвим. Про кого йшлося? На якій грошовій одиниці зображено його портрет? (Григорій Сковорода, 500 гривень.)

Завдання для другої команди: Він любив одяг сірого кольору. Майже завжди носив вишивану сорочку. На урочисті прийоми одягав чорний фрак. Був невибагливий у їжі, не палив. Зовсім не любив письменник полювання, однак був завзятим рибалкою. Навіть сам плів сітки. Друга пристрасть поета — збирання грибів. Він дуже хотів придбати велосипед, але так і не здійснив свою мрію. Про кого з видатних людей України йдеться? На якій грошовій одиниці зображено його портрет? (Іван Франко, 20 гривень.)

Пазл 4. Українська страва.

Прослухати завдання, підійти до кошика й витягти з нього той продукт, про який ішла мова.

Завдання для першої команди: Цей овоч прийшов до нас із Середземномор'я, де він був білого кольору. Використовували і коренеплід, і листя. У XI V–XV ст. його завезли в Україну. Раніше використовували лише заморський тростинний цукор, який коштував дуже дорого. І ось 1747-го року німецький хімік Маркграф знайшов у білому овочі цукор, не гірший за тростинний. Тепер наша країна посідає одне з перших місць з виробництва цукру. Від цього білого овоча походять інші йоговиди, один із таких — у нашому кошику. Про який овоч ішла мова? (Буряк)

Завдання для другої команди: Батьківщиною цієї рослини вважають Західну Європу. Як корисний продукт людство знало її з найдавніших часів. У середньовіччі він був дуже поширеним у Франції. Уже тоді його використовували як протицинготний, кровозупинний, протигеморойний, ранозагоювальний та протизапальний засіб. До нас рослина потрапила лише в VII столітті й невдовзі набула слави корисної рослини та лікувального

посередника. З його листя варили зелені борщі, супи, готували пюре, ним начиняли пироги. Про яку рослину йшла мова? (Щавель)

Пазл 5. Українська оселя.

Завдання: переглянути мультфільм "Жив був пес".

<https://www.youtube.com/watch?v=DIWd1SYOS40>

Завдання для першої команди: назвати всі складові української оселі (будівлі), які зображені в мультфільмі.

Завдання для другої команди: назвати всі елементи інтер'єру української оселі, які зображені в мультфільмі.

Пазл 6. Козацька січ.

Усі знають приказку «Степ та воля — козацька доля». Козацькі січі, як відомо, розташовували на річкових островах. Усього відомо вісім січей.

1. Назвіть острів — осередок Запорізької Січі:

- а) острів Томаківка неподалік від Хортиці Дніпропетровської області;
- б) острів Березань Миколаївської області;
- в) Керченський півострів.

2. Як називалося морське судно козаків?

- а) Галера;
- б) чайка;
- в) козачата;
- г) журавлі.

3. Хто ніколи не ступав на землю Січі?

- а) Татари;
- б) поляки;
- в) звірі;
- г) жінки.

4. У запорожців було своє військо, яке поділялося на підрозділи. Як називалася така військова одиниця в козаків?

- а) Батальйон;
- б) полк;
- в) курінь;
- г) халабуда.

Пазл 7. Статистичний.

1) Яка найбільша глибина Азовського моря? (15 метрів)

2) Скільки видів (екземплярів) рослин з усіх кінців світу висаджено в Нікітському ботанічному саду поблизу Ялти?(Понад 175 тис. екз.)

3) Простори України, як дорогу тканину, прорізають срібно-голубі нитки річок. А скільки річок на Україні? (23 тис.)

4) Яка загальна довжина річок України? (170 тис. км)

5) Усім відомо, що найвища вершина Українських Карпат — Говерла. Яка висота цієї гори? (2061 м).

б) Між Судаком і Феодосією — гірський масив Карадаг, що означає «чорна гора». Це погаслий вулкан, який утворився на дні моря багато років тому. Скільки йому років? (80 млн років.)

VI. Пазл 8. Практична частина.

— Ви склали всі пазли й отримали карту України.

— Що вам нагадують обриси території нашої держави? (Букет, крила птаха, серце)

— Хай кожен із вас намалює сердечко і напише на ньому щирі слова про Україну, щоб сяяла вона, як сонечко для всього світу.

Тож яка вона – наша Батьківщина – Україна?

Міцна, дорога, славна, рідна, свята, чарівна, чудова, прекрасна, щедра, гарна, мальовнича, люба, поетична, співуча, правова, промислова, квітуча, мила, сучасна, суверенна, багатонаціональна, демократична, працелюбна, урожайна, миролюбива, найкраща, хлібосольна, вишнева, багатопартійна, незора. (Діти на карті України розташовують сердечка з вказаними словами)

VII. Рефлексія.

Перегляд відео фрагменту "Україна - це ти. Відео на пісню Тіни Кароль"
<https://www.youtube.com/watch?v=076EуPEVWuU>

У ч е н ь

Нема життя без України,
Бо Україна — це доля,
Яка випадає раз на віку,
Бо Україна — це мати,
Яку не обирають, як і долю,
Бо Україна — це пісня,
Яка вічна на цій землі.

У ч е н и ц я

Співуча моя Україно,
Хай буде щасливим твій шлях,
Хай пісня твоя солов'їна
Лунає, як ниви, в віках.

У ч е н ь

Нехай все лихеє минеться,
Щоб знала ти лиш добро.
Хай щастям до берега б'ється
Ласкавий і дужий Дніпро.
Тінисті діброви і луки,
Безкраї степи і поля...

У ч е н и ц я

Без тебе загину у муках,

Моя українська земля.

Розгойдались хвилями ниви,

Сягаючи неба блакить.

Я гордий іду і щасливий,

І пісня у серці бринить.